

НОВИЙ ФОРМАТ КОРЕЙСЬКОЇ КРИЗИ – ЯДЕРНА ПРОГРАМА КНДР ТА ЛІУЗІЇ ОБ'ЄДНАННЯ

З новітньою історією КНДР пов'язана історія майже всіх великих світових держав. Увага світової політики та громадськості, що прикута до цієї держави визначається насамперед її ядерною програмою, адже проблема нерозповсюдження ядерної зброї є нагальною дилемою сучасності. Ядерний статус КНДР – серйозний фактор, який підриває існуючу систему нерозповсюдження зброї масового знищення не тільки в регіоні, а й у всьому світі і може в будь-який момент стати каталізатором нової гонки озброєнь, яка поширюється за принципом «доміно».

Іншою актуальною проблемою на Корейському півострові є питання щодо об'єднання двох народів однієї корейської нації, які у силу геополітичного розвитку середини ХХ ст. залишились розділені так званою «38-ю параллеллю», а їх державно-політичний та економічний розвиток відбувався діаметрально протилежними курсами.

Мета цієї статті – з'ясувати сутність і наслідки корейської кризи нового формату.

З початку 1990-х рр. ядерна проблема стала предметом переговорів між США та КНДР [3]. Це відбулось тому, що в 1992 р. на атомних об'єктах країни почалися інспекції МАГАТЕ (Міжнародна агенція з атомної енергії – є провідним світовим міжнародним урядовим форумом науково-технічної співпраці в області мирного використання ядерної технології) [7]. Однак на ряд об'єктів інспектори допущені не були, що привело до скандалу й оголошення КНДР про вихід із ДНЯЗ (Договір про нерозповсюдження ядерної зброї) [2].

У червні 1993 р. КНДР в обмін на обіцянку США не втручатися в її справи призупинила вихід із договору, але через рік, 13 червня 1994 р., вийшла з МАГАТЕ. Підсумком численних переговорів стало підписання у 1994 р. угоди між США та КНДР про замороження виконання корейської ядерної програми в обмін на постачання мазуту й обіцянки побудувати на території країни два атомних реактори на легкій воді [15].

У березні 1995 р. для врегулювання питань надання допомоги КНДР у мирному використанні ядерної енергії було сформовано міжнародну компанію «Korea Energy Development Organization» (KEDO). В її функції входили технічне забезпечення проекту, його фінансування та оперативне управління. Фактично ця компанія працювала як єдиний у регіоні «переговорний пункт» із «питань контролю над ядерними озброєннями» [13]. Однак, консорціум KEDO так і не завершив почате будівництво корейських реакторів [15].

Наприкінці 1990-х рр. КНДР придбала у Пакистані установки для збагачення урану в обмін на свої ракети середньої дальності Nodong продовживши таким чином розробку своєї ядерної програми. Треба сказати, що політична система КНДР дає можливість миттєво направляти величезні людські ресурси на реалізацію програм будь-якого ступеня складності. Відсутність опозиції та можливості населенню висловлювати власну думку (крім дозволеної позиції) дає владі КНДР можливість перенаправляти фінансування із соціальної сфери і галузей економіки на реалізацію своїх грандіозних проектів – таких як ядерна програма [5].

Прихід до влади в США президента Джорджа Буша призвів до ще більшого загострення відносин між двома країнами. Дж. Буш включив Північну Корею у список «країни-ізгоїв» [15]. А в 2002 р. американська розвідка знайшла у Північній Кореї факти існування програми зі збагачення урану, що свідчило про те, що Пхеньян поновив тактику демонстративного просування до набуття ядерної зброї [10]. Через якийсь час США призупинили постачання палива для північно-корейських електростанцій, а КНДР 12 грудня 2002 р. офіційно оголосила про поновлення ядерної програми і виселення інспекторів МАГАТЕ. До кінця 2002 р. в КНДР, за даними ЦРУ, було накопичено від 7 до 24 кг збройного плутонію. 10 січня 2003 р. КНДР офіційно вийшла з ДНЯЗ [15].

Отже, вже з початку 90-х рр. стає зрозуміло, що для Північної Кореї новий імпульс у розробці ядерної програми не мав виправданих на те причин. Її розробка стала засобом викачування фінансів (особливо від США) для власної енергетичної сфери та зміцнення авторитету комуністичного режиму.

У серпні 2003 р. з ініціативи Китаю розпочалися «Шестисторонні переговори», що просуvalися із великими труднощами та періодично переривалися у зв'язку з відсутністю довіри між КНДР і США. У рамках переговорів було створено три багатосторонні робочі групи: з мирного використання атомної енергії; денуклеаризації Корейського півострова; миру та безпеки в ПСА [3].

27–29 серпня 2003 р. в Пекіні відбувся перший раунд шестисторонніх переговорів щодо шляхів врегулювання кризи навколо ядерної програми КНДР. Учасники переговорів – делегації Китаю, КНДР, США, Росії, РК і Японії [16].

Пхеньян пред'явив Вашингтону чотири основні вимоги, за умов виконання яких він згоден не розробляти ядерну зброю: про ненапад; встановлення із КНДР дипломатичних відносин; забезпечення економічного співробітництва з Японією та Південною Кореєю; надання Північній Кореї реакторів на легкій воді для потреб енергетики [1]. Переговори завершилися без прийняття спільного документа, узгодження якого велося сторонами. Тим не менш, учасники зустрічі домовилися продовжити багатосторонній діалог і погодити терміни нового раунду консультацій по дипломатичних каналах [16].

25–28 лютого 2004 р. в Пекіні відбувся другий раунд шестисторонніх переговорів. Він завершився лише домовленістю продовжити переговори та створити робочу групу, яка діятиме у проміжках між основними раундами [14].

23–26 червня 2004 р. в Пекіні пройшов третій раунд шестисторонніх переговорів. На них КНДР висловила готовність не тільки заморозити свої ядерні об'єкти, а й ліквідувати їх за певних умов: на період заморожування її ядерної програми США повинні надати енергетичну допомогу Пхеньяну, а також скасувати економічні санкції проти КНДР [16].

Проте у лютому 2005 р. несподівано для всіх сторін переговорного процесу і «шоково» для всієї світової громадськості КНДР вперше офіційно визнала наявність у неї ядерної зброї. Своє прагнення до володіння ядерною зброєю керівництво КНДР виправдовувало потребами власної безпеки: «наші ядерні озброєння цілком оборонні, і вони будуть залишатися силою ядерного стримування», – йдеться в заяві представника МЗС КНДР [6].

Четвертий раунд шестисторонніх переговорів із ядерної проблеми на Корейському півострові проходив у два етапи: 26 липня – 7 серпня і 13–19 вересня 2005 р. в Пекіні. Вперше за всю історію переговорів учасникам вдалося домогтися прийняття спільного документа у формі заяви. У ній визнається право КНДР на мирну атомну діяльність: «Північнокорейська сторона заявляє про своє право на мирне використання атомної енергії. Інші учасники переговорів поважають цю позицію і погоджуються обговорити питання про надання КНДР легководного реактора». Крім того, в документі зазначалося, що «КНДР підтверджує зобов'язання відмовитися від всієї ядерної зброї та здійснюваних ядерних програм, якомога швидше повернутися у ДНЯЗ, а також під інспекції МАГАТЕ» [16].

Перший етап п'ятого раунду пройшов у Пекіні 9–11 листопада 2005 р. Пхеньян перервав п'ятий раунд переговорів після того, як США заморозили закордонні рахунки декількох компаній, звинувативши КНДР у відмиванні грошей, виробництві фальшивих доларів і контрабанді наркотиків [16].

У 2006 р. КНДР приступила до підготовки випробувань ядерної зброї під приводом загрози з боку США після початку війни в Іраку. Перші випробування були зроблені у жовтні цього ж року [4].

Після цього послідували декілька тижнів інтенсивних дипломатичних зусиль щодо врегулювання ситуації. 14 жовтня 2006 р. Радою Безпеки ООН була односторонньо схвалена резолюція, яка засуджує дії Пхеньяну та вводить проти нього обмежені санкції. 18–23 грудня 2006 р. відбувся другий етап п'ятого раунду шестисторонніх переговорів. Він завершився безрезультатно і без оголошення дати наступного раунду [16].

Третій етап п'ятого раунду переговорів пройшов 8–13 лютого 2007 р. в Пекіні. Його найважливішим елементом є взяття КНДР на себе зобов'язання у короткий термін зупинити діяльність ядерних об'єктів в Йонбені, включаючи реактор і завод із переробки ВЯП, а також допустити на них інспекторів МАГАТЕ для здійснення необхідних перевірок та моніторингу. В обмін на це КНДР отримає економічну, енергетичну і гуманітарну допомогу в еквіваленті до одного мільйона тонн топкового мазуту [1].

У березні 2007 р. в Пекіні пройшов перший етап шостого раунду переговорів. Діалог виявився перерваний через те, що КНДР так і не змогла отримати 25 млн. доларів, які 1,5 року були заморожені у банку ВДА в рамках односторонніх санкцій США. Санкції були скасовані для вирішення ядерної проблеми, проте сам банк опинився у «чорному списку» Вашингтона [16].

З 27 по 30 вересня 2007 р. в Пекіні пройшли засідання другого етапу шостого раунду переговорів. Його учасники схвалили спільний документ. Згідно з ним, КНДР зобов'язалася до 31 грудня 2007 р. вивести з ладу свої ядерні об'єкти в Йонбені – діючий ядерний реактор потужністю 5 МВт, радіохімічну лабораторію і завод із переробки ядерного палива [12, с. 443].

В особистому листі до лідера КНДР президент США Дж. Буш закликав його до «повної і чесної декларації» ядерної програми до кінця 2007 р. [10].

До кінця жовтня 2008 р. КНДР зобов'язалася завершити під наглядом інспекторів МАГАТЕ й американських експертів демонтаж об'єктів у Йонбені, а решта учасників процесу – поставити Північній Кореї 1 млн. тонн палива для ТЕЦ і надати іншу економічну допомогу.

8–11 грудня 2008 р. в Пекіні пройшов черговий раунд переговорів глав делегацій «шістки», головною темою якого знову стала верифікація згорання ядерних програм КНДР. За інформацією сторін, їм не вдалося зблизити позиції з обговорюваного питання. США наполягали на тому, щоб процес верифікації включав у себе взяття проб на ядерних об'єктах у науково-дослідному центрі в Йонбені, проте КНДР заявила, що не піде на цей крок через відсутність подібного пункту в попередніх домовленостях.

5 квітня 2009 р. КНДР запустила ракету-носієй «Йнха-2» («Чумацький шлях») для виведення на орбіту експериментального супутника зв'язку «Кванменсон-2» («Яскрава зірка») [16]. У відповідь на це західні

держави звинуватили Пхеньян в тому, що він під виглядом запуску супутника провів випробування балістичної ракети. Незабаром після цього дії Північної Кореї засудив Радбез ООН. КНДР, у свою чергу, оголосила про відновлення робіт на головному ядерному заводі з виробництва збройового плутонію [11]. А вже 14 квітня Північна Корея оголосила про те, що виходить із шестисторонніх переговорів і має намір розвивати сили ядерного стримування [16].

Таким чином, впродовж семи років шестисторонніх переговорів керівництву КНДР вдалось досягти неймовірних успіхів. По-перше, водити за ніс усі наймогутніші держави світу, по-друге, викачувати з них фінанси та ресурси для реалізації власних проектів і по-третє, утвердити свій режим у середині країни. І все це лише завдяки вмiлому маніпулюванню ядерною програмою.

У грудні 2010 р. Китай виступив із пропозицією проведення екстрених консультацій глав делегацій шестисторонніх переговорів, проте китайська ініціатива не була реалізована.

15 липня 2011 р. на зустрічі міністрів закордонних справ КНДР і РФ на саміті АСЕАН в Індонезії, Пхеньян заявив про готовність відновити шестисторонні переговори без попередніх умов [16].

Втім у грудні 2012 р. КНДР було проведено чергове випробування балістичної ракети середньої дальності та виведено на орбіту супутник, а 12 лютого 2013 р. – втретє підірвано ядерний (можливо уранієвий) пристрій. У першій половині березня 2013 р. Північна Корея заявила про наміри здійснити попереджувальний ядерний удар проти США та про вихід з усіх домовленостей, укладених із РК, у відповідь на резолюцію РБ ООН від 7 березня 2013 р., що засуджує проведення КНДР третього ядерного випробування. При цьому було заявлено про закриття кордону з «Півднем» і розірвання «гарячої лінії» зв'язку між керівництвом двох країн, а також про призупинення дії угоди про перемир'я 1953 року. КНДР 30 березня заявила, що перебуває в стані війни з РК, і про готовність завдати ракетно-ядерного удару по американських базах у Тихому океані.

Нестримна мілітаризація та войовнича риторика Північної Кореї обґрунтовується режимом як відповідь і стримуючий засіб на «ворожість» США та Південної Кореї. При цьому експерти виділяють п'ять головних мотивацій, що формують тактику керівництва КНДР: нагнітання напруженості зі зовнішнім світом сприяє внутрішній єдності населення; зміцненню легітимності та авторитету молодого лідера країни Кім Чен Іна і консолідації його влади; погрожуючи Заходу, Пхеньян вимагає економічної та гуманітарної допомоги міжнародної спільноти у відповідь на послаблення войовничої риторики; загрожуючи своїм сусідам «Північ» намагається «відірвати» США від своїх регіональних союзників. Подібна тактика неодноразово використовувалась і використовується досі під час змін керівництва РК із метою перевірки «міцності» позицій сусідів [3].

За інформацією світових ЗМІ, впродовж лютого–березня 2014 р. КНДР здійснено випробувальні запуски близько 70 балістичних ракет малої та середньої дальності, що було негативно сприйнято світовою спільнотою. У кінці березня влада Північної Кореї заявила про можливість проведення нового (четвертого) ядерного випробування «з метою зміцнення сил ядерного стримування». Це було зроблено у відповідь на американсько-південнокорейські військові навчання. КНДР 31 березня 2014 р. завдала близько 500 артилерійських пострілів у напрямі морського кордону з РК, принаймні 100 з яких – в територіальних межах останньої. Зі свого боку Південна Корея здійснила понад 300 пострілів у відповідь.

Оскільки процес Корейського врегулювання досі мав циклічний характер, залишається сподіватися, що наступний виток спіралі нового циклу стане більш результативним. Разом із тим, відверта агресія Російської Федерації щодо України та протиправна анексія Кримського півострова показали всьому світові примарність «гарантій» навіть із боку великих держав-постійних членів Ради Безпеки ООН щодо суверенітету і територіальної цілісності нашої держави в обмін на відмову від ядерної зброї, зафіксованих у Будапештському меморандумі 1994 року. Такий трагічний розвиток подій є сигналом світові, що чи не єдиним надійним засобом забезпечення безпекових гарантій є розвиток власної ядерної зброї. Думається, що не один десяток країн сьогодні глибоко замислилися над цим питанням, і ситуація навколо України стає для них наочним прикладом. Вбачається, що Північна Корея є найпершою державою, яка робитиме відповідні висновки, оскільки серед учасників «Шестистороннього механізму» дві з трьох великих держав (США та Росія) були підписантами Будапештського меморандуму щодо гарантій Україні. Така ситуація загрожувє спричинити руйнівний ефект стосовно міжнародних режимів глобального нерозповсюдження [3].

Таким чином, малоімовірними ближчим часом уявляються очікування принципових зрушень у переговорному процесі з урегулювання Корейської ядерної проблеми.

Попри величезні ідеологічні й світоглядні суперечності між Північною і Південною Кореєю, питання об'єднання двох штучно створених держав у Сеулі та Пхеньяні ніколи не знімали з порядку денного [9]. Проте проблема в тому, що до возз'єднання Кореї сьогодні не готові ні Сеул, ні Пхеньян, ні сусіди, ні партнери двох корейських держав [8].

Сеул сприймає об'єднання країни не інакше як поглинання Півднем Півночі. Президент Південної Кореї Лі Мен Бак запропонував триетапний план поглинання Півночі: денуклеаризації (відмова від ядерної зброї) і встановлення миру на Корейському півострові, адже нині обидві Кореї перебувають у

стані війни; створення єдиного економічного простору на взаємовигідних умовах; створення суспільства національної єдності [9].

Разом із тим південнокорейців лякає ціна питання: навіть при відносно мирному возз'єднанні витрати по економічному підйому Півночі надовго виб'ють об'єднану Корею з конкурентної боротьби на світових ринках. Пхеньян, у свою чергу, не має наміру капітулювати перед Півднем. І військово-політична еліта, і народжуваний, поки ще вкрай слабкий приватний бізнес Північної Кореї виступають за збереження незалежної північнокорейської державності. Вони усвідомлюють, що в разі об'єднання Кореї під початком Сеула потужна південнокорейська хвиля змете і тих, й інших [8].

Є також і стійке побоювання сусідів по регіону втратити свій винятковий вплив на одну із двох Кореї. Китай і Росія не хочуть об'єднання оскільки будуть порушені їхні економічні та стратегічні інтереси на Півночі [9].

Що стосується США, то вони зацікавлені не стільки у возз'єднанні Кореї, скільки в збереженні статус-кво на Корейському півострові. Для американців підтримання тут напруженості – зручний спосіб утримати, а при необхідності й посилити свою військово-політичну присутність у Кореї, яке служить важливим компонентом глобальної системи забезпечення американського лідерства. Корейський півострів – єдиний континентальний елемент у системі військової присутності США в Східній Азії [8].

Японці ж попросту побоюються появи єдиної Кореї як потужного конкурента на регіональній та світовій арені, подібно до того, як наприкінці 1980-х рр. Англія і Франція з тих же причин намагалися відстрочити становлення єдиної Німеччини [8].

Цікаво, що в експертному середовищі висловлюються й інші думки. Так, дехто з таких експертів вважає, що, може, обом Кореям взагалі краще відмовитися від ідеї возз'єднання? Адже з 1948 р. ці держави існують цілком незалежно одна від одної. І за 60 років ці країни мали різні шляхи розвитку. А у світі є держави, культурно споріднені (Німеччина – Австрія, Індія – Бангладеш, США – Канада), але вони не прагнуть возз'єднатися. І наскільки це взагалі можливо ідеологічно? Особливо для КНДР, тоталітарної східної деспотії, чия ідеологія незмінна з 1950-х рр., і незрозуміло, за яких умов вона може бути модифікована [9]. Складається думка, що існування двох роз'єднаних Кореї на даний момент є вигідним варіантом і для обох урядів корейських держав і для всіх сильних країн світу цього.

Підсумовуючи викладене, можемо стверджувати, що комуністичний уряд КНДР використовує «Ядерну програму» як інструмент викачування цінних ресурсів із боку інших держав, а також в якості стовпа від повалення його режиму, як зовнішніми так і внутрішніми силами. Щодо проблеми об'єднання Корейського півострова то її розв'язок бачимо неможливим без консенсусу великих світових держав (насамперед США, Росії, КНР та Японії), які мають власні важелі впливу на той чи інший корейський уряд і побоюються порушення встановленої рівноваги, яка можливо похитне їх геополітичне становище. Зважаючи на новоспечену українську кризу такий консенсус настане не скоро. Тому світовій громадськості вже не логічно шукати шляхів вирішення корейських проблем, а краще законсервувати їх та не допустити нової хвилі розвитку. Навчитись жити поряд із Кореєю і сприймати її такою як вона є, щоб не допустити непередбачуваних наслідків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дипломатическая борьба вокруг ядерной и ракетной проблем КНДР. – Режим доступу: <http://www.e-reading.club/chapter.php/90393/76/>
2. ДНЯЗ. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Історія, сучасний стан і перспективи корейського врегулювання. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/istorija-suchasni-stan-i-perspektivi-koreiskogo-vre>
4. КНДР запропонувала ядерним країнам розпочати переговори щодо роззброєння. – Режим доступу: <http://news.bigmir.net/world/98373>
5. КНДР. – Режим доступу: <http://wartime.org.ua/3340-pitannya-bez-udpovd-chi-ye-u-kndr-yaderna-zbroya.html>
6. Корейська проблема в системі сучасних міжнародних відносин. – Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/istorija/articles/The_Korean_Problem_in_the_system_of_modern_international_relations_15695.pdf
7. МАГАТЕ. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
8. Незаживающая рана Кореи. – Режим доступу: http://russiancouncil.ru/inner/?id_4=6212#top-content
9. Південна Корея збирає гроші на об'єднання з Північчю. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/World/34520>
10. Розвиток шестистороннього переговорного процесу щодо ядерної програми КНДР. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/January/01.htm>
11. Северная Корея провела ядерные испытания. – Режим доступу: <http://lenta.ru/news/2009/05/25/test/>
12. Торкунов А. В. Корейский полуостров: метаморфозы послевоенной истории / А. Торкунов, В. Денисов. – М.: ОЛМА Медиа Групп, 2008. – 544 с.
13. Ядерная проблема КНДР у міжнародних відносинах. – Режим доступу: http://www.kytmu.edu.ua/vmv/confs/2011_11_23/petrunjak.pdf
14. Ядерная проблема КНДР. – Режим доступу: http://www.e-reading.club/chapter.php/1007889/205/Kurbanov__Istoriya_Korei_s_drevnosti_do_nachala_XXI_v..html

15. Ядерна програма КНДР. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%9A%D0%9D%D0%94%D0%A0
16. Ядерная програма КНДР: с чего все начиналось. – Режим доступу: <http://ria.ru/spravka/20070209/60461507.html>

Якобчук Ю.

Науковий керівник – доц. Шама О. І.

ГАЙ КАЛІГУЛА: ІСТОРИЧНА ПРАВДА ТА ДОМИСЛИ

Відомим імператором Стародавнього Риму був Гай Калігула. Біографія цієї особистості є досить неоднозначною. Його правління сьогодні викликає багато дискусій. Зокрема, незрозумілим залишається причина здійснення неадекватних заходів імператором та його жорстокості щодо оточуючих його людей. Серед істориків немає єдиної оцінки щодо цього питання. Даніель Ноні вважає, що це викликано важкими обставинами життя Калігули, а Светоній стверджував, що він був «хворою» людиною. Тому, зважаючи на недостатнє висвітлення багатьох питань, проблема з'ясування історичної правди та розкриття основних домислів щодо особистості Гая Калігули на сьогодні є актуальною і потребує детального вивчення.

Об'єктом роботи є суспільно-політичні особливості існування Римської імперії у першій половині I ст.

Предметом дослідження є біографія відомого римського імператора Гая Калігули.

Мета роботи: визначити основні аспекти трактування особистості Калігули, та формування його образу різноманітними дослідниками.

Основними завданнями роботи є: з'ясувати погляди істориків на постать Калігули; визначити вплив особистісного фактору та хворобливого стану на політичну діяльність імператора.

Досліджували життя імператора такі науковці як: В. Миронов [13], Д. Ноні, [15] І. Князький, [10] Т. Моммзен, [13] Ф. Зелінський, [8] А. Бокщанін, [3] А. Васильєв [4] та ін.

Гай Юлій Цезар Август Германік Калігула, народився в 12 р. у Германії. Згодом він отримав своє прізвище від солдат за те, що любив носити військове взуття – «калігула». По словам Светонія Гай був дуже високим і блідною людиною з потворним тілом, тонкою шиєю і худими ногами. У нього був широкий похмурий лоб, рідке волосся яке не покривало всю голову, хоча все тіло було густо покрито волоссям. [7, с. 39] Він досить рано втратив батька, матір і двох старших братів. Даний факт вочевидь мав вплив на подальшу долю Калігули. В дитинстві захворів невідомою хворобою, від якої ледь не помер. Для того щоб отримати спадщину імператора Тіберія, йому довелося відправитися до Капрі, служити імператору. Вже тоді сформувалися основні риси його характеру. Згодом коли Калігула став правителем, серед населення переважали такі розмови: «Не було на світі кращого раба і гіршого правителя». Калігулі було до вподоби знаходитися при катуваннях і стратах, а в нічний час він ходив в заклади розваг, вдягнутий у довге плаття і перуку. Хоча Тіберій бачив, ким себе являє його підопічний, про те, він вирішив не позбавляти його спадщини. За свідченням Калігули коли імператор постарів, він отруїв його, зняв перстень і задушив подушкою. [13, с. 411 – 413]

Моммзен говорить про Калігулу наступні слова: «Він постійно перебував в стресову стані. Треба було володіти залізною волею щоб витримати такі випробування. У нього був характер раба, в якого не ворухнувся жоден мускул на обличчі, коли він почув про смерть сім'ї.» [14, с. 215]

Більшість істориків вважають, що саме дитинство так сильно вплинуло на негативні дії майбутнього імператора. Луцій Сенека говорив: «Гай Цезар, якого природа створила наче для того, щоб показати, на що здатні безмежна порочність в поєднанні з безмежною владою». [1, с. 360]

18 березня 37 р. Калігулу проголошують імператором. Він був самим бажаним правителем провінцій та військ, де пам'ятали його ще хлопчиком, і для всього римського суспільства, яке любило Германіка і жаліло його весь погублений рід. Тому, коли він виступив з Мізена, супроводжувати тіло Тиберія, народ зустрічав його радісно, із жертвами, та запаленими факелами, бажаючи довгого правління. А коли Гай повернувся до Риму, йому була надана найвища влада за наказом Сенату. На честь імператорства Калігули було влаштовано святкування під час трьох неповних місяців було зарізано більше, як сто шістьдесят тисяч тварин. Коли через декілька днів він відправився на Кампанські острови, жителі Риму приносили жертви за його повернення, не упускаючи момент показати свою любов імператору. Коли правитель занедужував, люди ночами юрмилися навколо Палатина, були і такі, які давали письмові клятви битися на смерть заради одужання хворого чи віддати за нього своє життя. [16, с. 158 – 159].

Правління імператора ґрунтувалося на засадах принципату. Калігула був принцепсом сенату, одночасно зосереджуючи у своїх руках вищу цивільну (довічний народний трибун) і військову владу. Формально продовжував існувати республіканський устрій: сенат, коміції (народні збори), магістратури (крім цензорів). Але ці інститути втратили колишнє політичне значення, бо вибори до них та їх діяльність регулювалися принцепсом. Реальна влада була зосереджена в руках імператора і близьких до нього людей, його особистої канцелярії, штат якої невпинно зростав, а сфера діяльності розширювалася.